

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/1704,Premiera-filmu-Zycie-za-zycie-oraz-debata-Co-wiemy-o-Kowalskich-ktorzy-gineli-ra.html>
17.04.2026, 14:09

Premiera filmu „Życie za życie” oraz debata „Co wiemy o Kowalskich, którzy ginęli ratując Żydów?” – Warszawa, 5 grudnia 2007 r.

05.12.2007

W Polsce – w przeciwieństwie do Europy Zachodniej – za udzielanie pomocy ludności żydowskiej groziła podczas II wojny światowej kara śmierci – wymierzana często całym rodzinom. Ilu Polaków oddało życie, by ratować Żydów? Czy znamy ich historie?

W 65. rocznicę powołania Rady Pomocy Żydom i zbrodni w Ciepeliowie Instytut Pamięci Narodowej, Narodowe Centrum Kultury i Picaresque przygotowały premierę filmu „Życie za życie” oraz na debatę „Co wiemy o Kowalskich, którzy ginęli ratując Żydów?” 5 grudnia o godz. 12.00 do Muzeum Niepodległości przy Al. Solidarności 62.

W 2007 przypada 65 rocznica dwóch istotnych wydarzeń w historii relacji polsko-żydowskich:

- 4 grudnia 1942 powołana została Rada Pomocy Żydom przy Delegaturze Rządu RP na Kraj.
- 6 grudnia 1942 we wsi Ciepeliów pod Radomiem kilkudziesięciu Polaków zostało zamordowanych za ukrywanie lub udzielanie pomocy Żydom. Rozstrzelano wówczas i spalono m.in. rodzinę Kowalskich z piątką dzieci. W sumie w rejonie Ciepeliowa za pomoc udzielaną Żydom zamordowano w tych dniach 33 Polaków.

Film „Życie za życie” składa się z 10 dokumentalnych opowieści o Polakach którzy ponieśli śmierć za ratowanie Żydów. Jedną z opowieści jest historia rodziny Kowalskich z Ciepeliowa. Film ma również wersję anglojęzyczną, aby polska młodzież mogła go oglądać wspólnie z rówieśnikami z Izraela czy Europy Zachodniej i USA i rozmawiać o historii obu narodów.

„Życie za życie” jest elementem pakietu edukacyjnego, na który składa się również strona www.zyciezazycie.pl, mająca edukować, ale także gromadzić relacje świadków. Sfinansowany został przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego w ramach programu „Patriotyzm Jutra”.

Po projekcji filmu odbyła się dyskusja „Co wiemy o Kowalskich, którzy ginęli ratując Żydów?”. Udział w dyskusji wzięli m.in: dyrektor Żydowskiego Instytutu Historycznego Eleonora Bergman, dyrektor BEP IPN Jan Żaryn, Mateusz Szpytma – historyk IPN, dyrektor NCK Krzysztof Dudek, redaktor naczelny „Rzeczpospolitej” Paweł Lisicki.

Zestawienie obok siebie obu tych rocznicowych wydarzeń – powołania Rady Pomocy Żydom i mordy na polskiej rodzinie – ukazuje dwa ważne a niedoceniane wymiary polskiego zaangażowania w ratowanie Żydów podczas niemieckiej okupacji Polski. Pierwszy – wymiar instytucjonalny, podjęty przez organy władzy wykonawczej RP w okupowanej Polsce ze świadomością grożących konsekwencji. Drugi – bardzo indywidualny wybór ludzi, którzy

świadomi byli grożącą im i ich rodzinom śmierci.

Podczas spotkania zapowiedziano książki poświęcone historii osób i instytucji pomagających Żydom podczas II wojny światowej, które wyda w najbliższym czasie Instytut Pamięci Narodowej i Fundacja Instytut Studiów Strategicznych.

Szczegółowych informacji dotyczących projektu udzielają: Krzysztof Noworyta – kierownik Działu Programowego NCK, tel. 601300859 oraz Andrzej Arseniuk – rzecznik IPN, tel. 022-581-85-50.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Adam, Bronisława, Janina, Zofia, Stefan, Henryk i Tadeusz Kowalscy z Ciepielowa. Zamordowani 6 grudnia 1942 roku za udzielanie pomocy Żydom.

W 65. rocznicę zbrodni w Ciepielowie
INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
NARODOWE CENTRUM KULTURY
PICARESCQUE
oraz MUZEUM NIEPODLEGŁOŚCI
serdecznie zapraszają

na premierę filmu
ŻYCIE ZA ŻYCIE
oraz dyskusję
**CO WIEMY O KOWALSKICH,
KTÓRZY GINĘLI RATUJĄC ŻYDÓW?**

w dniu 5 grudnia 2007 roku o godzinie 12.00
w Sali kinowej Muzeum Niepodległości
(al. Solidarności 62)

Do prezentacji i dyskusji zapraszamy na pocztynal

*Prosimy o potwierdzenie obecności
pod nr tel.: 022 2 300 142
lub e-mail: krzemieniak@ipn.gov.pl*

ORGANIZACJE:

1

2

